

Απόφαση **10 / 2017** (ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 10/2017

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Σε Πλήρη Ολομέλεια

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές της πλήρους Ολομέλειας: Βασιλική Θάνου - Χριστοφίλου, Πρόεδρο Αρείου Πάγου, Ιωάννη Γιαννακόπουλο, Ευφημία Λαμπροπούλου, Ασπασία Καρέλλου, Γεράσιμο Φουρλάνο, Δήμητρα Μπουρνάκα, Αντιπροέδρους του Αρείου Πάγου, Χριστόφορο Κοσμίδη, Αντώνιο Ζευγώλη, Γεώργιο Σακκά, Χρυσούλα Παρασκευά, Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, Ελένη Διονυσοπούλου, Ιωσήφ Τσαλαγανίδη, Αριστείδη Πελεκάνο, Βασίλειο Πέππα, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Γεώργιο Λέκκα, Μαρία Χυτήρογλου, Ειρήνη Καλού, Χαράλαμπο Μαχαίρα - Εισηγητή, Απόστολο Παπαγεωργίου, Αλτάνα Κοκκοβού, Σοφία Ντάντου, Παναγιώτη Κατσιρούμπα, Δημήτριο Γεώργα, Δημήτριο Τζιούβα, Γεώργιο Αναστασάκο, Ιωάννη Μαγγίνα, Δήμητρα Κοκοτίνη, Διονυσία Μπιτζούνη, Γεώργιο Χοϊμέ, Ιωάννη Φιοράκη, Ιωάννη Μπαλιτσάρη, Γεώργιο Παπαηλιάδη, Γεώργιο Μιχολιά, Αλεξάνδρα Κακκαβά, Αγγελική Τζαβάρα, Παρασκευή Καλαϊτζή, Νικόλαο Τσάκο, Ναυσικά Φράγκου, Θωμά Γκατζογιάννη, Μιλτιάδη Χατζηγεωργίου, Θεόδωρο Τζανάκη, Μαρία Γκανιάτσου, Μαρία Τζανακάκη, Μαρία Παπασωτηρίου και Γεώργιο Αποστολάκη, Αρεοπαγίτες (κωλυομένων των λοιπών δικαστών της σύνθεσης).

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 22 Σεπτεμβρίου 2016, με την παρουσία της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου Ξένης Δημητρίου - Βασιλοπούλου και της Γραμματέως Αγγελικής Ανυφαντή, για να δικάσει την εξής υπόθεση μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας - καθής η κλήση: Υπό ειδική εκκαθάριση τελούσας ανώνυμης τραπεζικής εταιρίας με την επωνυμία "... ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." και με το διακριτικό τίτλο "... " που εδρεύει στην ... και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Νικόλαο Ξανάλατο, ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

Των αναιρεσιβλήτων - καθών η κλήση: 1) Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "... ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ" που εδρεύει στο ... και εκπροσωπείται νόμιμα και 2) Ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία "... ΕΤΑΙΡΙΑ" με το διακριτικό τίτλο "... Α.Β.Ε.Ε." που εδρεύει στα ... και εκπροσωπείται νόμιμα, οι οποίες εκπροσωπήθηκαν από τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους Δημήτριο Σκαρίμπα, που καταθέσει προτάσεις.

Του προσθέτως παρεμβαίνοντος υπέρ της πρώτης αναιρεσιβλήτης - καλούντος: Δ. Σ. του Γ., ο οποίος παραστάθηκε αυτοπροσώπως με την ιδιότητά του δικηγόρου και διόρισε επίσης πληρεξούσιος δικηγόρους του τον Κλεάνθη Ρούσσο και την ασκούμενη δικηγόρο Θάλεια - Μαρία Σκαρίμπα - Χατζηδάκη, που κατέθεσαν προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 17-11-2005 αγωγή των αναιρεσιβλήτων εταιρειών και του Γ. Λ., ο οποίος δεν είναι διάδικος στη δίκη αυτή, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών.

Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 6377/2007 του ίδιου Δικαστηρίου και 1090/2010 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζήτησε η αναιρεσεύουσα με την από 28-6-2010 αίτησή της και τους από 5-10-2012 πρόσθετους λόγους.

Εκδόθηκε η 1942/2013 απόφαση του Α2' Πολιτικού Τμήματος, η οποία παρέπεμψε στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου τον τέταρτο λόγο του από 5-10-2012 δικογράφου των προσθέτων λόγων αναίρεσης της 1090/2010 τελεσίδικης απόφασης του Εφετείου Αθηνών, αναφορικά με το ζήτημα, κατά πόσον προσβάλλεται νομίμως με αναίρεση, για υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας, ήτοι για παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, απόφαση ουσιαστικού δικαστηρίου, με την οποία επιδικάστηκε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης εξ αδικοπραξίας, και ειδικότερα ως προς το ύψος του ποσού που επιδικάστηκε.

Κατόπιν της απόφασης αυτής και της από 28/1/2014 κλήσης των αναιρεσιβλήτων η υπόθεση συζητήθηκε στην Τακτική Ολομέλεια του Δικαστηρίου.

Ο ως άνω παρεμβαίνων με την από 27/5/2014 πρόσθετη παρέμβαση του ζήτησε όσα αναφέρεται σ' αυτή.

Εκδόθηκε η 1/2015 απόφαση του Αρείου Πάγου σε Τακτική Ολομέλεια, η οποία παρέπεμψε στην Πλήρη Ολομέλεια τον αναφερόμενο στο σκεπτικό λόγο.

Με την από 5 Νοεμβρίου 2015 κλήση του προσθέτως παρεμβαίνοντος η υπόθεση φέρεται στην Πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου.

Κατά τη συζήτηση της υποθέσεως αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω.

Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Χαράλαμπος Μαχαίρας ανέγνωσε την από 7 Σεπτεμβρίου 2016 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε να απορριφθεί ο τέταρτος λόγος του δικογράφου των από 5-10-2012 προσθέτων λόγων αναίρεση, από το άρθρο 559 αριθ. 1 Κ.Πολ.Δ. και η αναίρεση στο σύνολό της.

Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων και ο αυτοπροσώπως παραστάσας προσθέτως παρεμβαίνων, αφού έλαβαν, κατά σειρά, το λόγο από την Πρόεδρο, ανέπτυξαν προφορικά τους σχετικούς ισχυρισμούς τους, οι οποίοι αναφέρονται και στις προτάσεις τους και ζήτησαν ο μὲν της αναιρεσεύουσας την παραδοχή της αίτησης αναίρεσης και των προσθέτων λόγων, οι δε των αναιρεσιβλήτων την απόρριψή τους, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική τους δαπάνη.

Η Εισαγγελέας ακολούθως, αφού έλαβε τον λόγο από την Πρόεδρο, πρότεινε ο παραπεμφθείς τέταρτος λόγος του δικογράφου των από 5-10-2012 προσθέτων λόγων αναίρεσης, από το άρθρο 559 αρ.1 Κ.Πολ.Δ., στην Πλήρη Ολομέλεια με την υπ' αριθμ. 1/2015 απόφαση της Β' Σύνοψης Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Κατόπιν αυτών ο Πρόεδρος έδωσε εκ νέου το λόγο στους πιο πάνω πληρεξουσίους και τον προσθέτως παρεμβαίνοντα, οι οποίοι αναφέρθηκαν σε όσα προηγουμένως είχαν αναπτύξει.

Κατά την 16η Μαρτίου 2017, ημέρα που συγκροτήθηκε το Δικαστήριο αυτό προκειμένου να διασκεφθεί για την ανωτέρω υπόθεση, ήταν απόντες οι Αντιπρόεδροι Γεράσιμος Φουρλάνος και Δήμητρα Μπουρνάκα και οι Αρεοπαγίτες Χριστόφορος Κοσμίδης, Ελένη Διονυσοπούλου, Μαρία Χυτήρογλου, Απόστολος Παπαγεωργίου και Νικόλαος Τσάκος, οι οποίοι είχαν δηλώσει κώλυμα

αρμοδίως. Παρά ταύτα, παρισταμένων, πλην αυτών, πλέον των είκοσι εννέα (29) μελών εκ των συμμετασχόντων στη συζήτηση την υπόθεσης, κατ' άρθρο 23 παρ.2 του ν. 1756/1988, όπως ισχύει με την τροποποίηση με το άρθρο 44 του ν. 3659/2008, το Δικαστήριο είχε την εκ του νόμου απαρτία για να διασκεφθεί.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με την από 5-11-2015 κλήση του προσθέτως παρεμβαίνοντος υπέρ της πρώτης αναιρεσίβλητης εταιρείας, νόμιμα εισάγεται για συζήτηση η υπόθεση στο παρόν Δικαστήριο.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 563 § 2 του ΚΠολΔ και 23 § 2 εδ. γ και δ του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων (ν. 1.756/1995), όπως το δεύτερο τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 § 1 του ν. 2.331/1995, προκύπτει, ότι στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου υπάγονται: α) αιτήσεις αναίρεσης υπέρ του νόμου, και β) αιτήσεις αναίρεσης, που παραπέμπονται σε αυτή για εκδίκαση με κοινό πρακτικό του Προέδρου και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ή με ομόφωνη απόφαση του δικάζοντος τμήματος ή με απόφαση της Τακτικής Ολομέλειας, η δε παραπομπή μπορεί να γίνει για όλους ή ορισμένους μόνο λόγους αναίρεσης, αν πρόκειται για ζήτημα εξαιρετικής σημασίας.

Με την υπ' αριθ. 1/2015 απόφαση της Β' Σύνοψης Τακτικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου παραπέμφθηκε στην πλήρη Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 563 § 2 περ. β' ΚΠολΔ και 23 § 2 εδ. γ' του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων (Ν. 1756/1988), ο αναφερόμενος στο σκεπτικό της λόγος αναίρεσης της από 28-6-2010 αίτησης αναίρεσης και των προσθέτων λόγων, με το από 5-10-2012 ιδιαίτερο δικόγραφο για αναίρεση της υπ' αριθμ. 1090/2010 απόφασης του Εφετείου Αθηνών.

Ειδικότερα, οι αναιρεσίβλητες εταιρείες με την από 17-11-2005 και με αριθμό κατάθεσης .../2005 αγωγή, ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, ιστορούσαν: Ότι οι δύο πρώτες εξ αυτών ανώνυμες εταιρείες, εκ των οποίων η δεύτερη σχηματίστηκε με απορρόφηση των κλάδων εκκοκίσεως και εμπορίας βάμβακος των εταιρειών "... ΑΕ" και τυγχάνει καθολική διάδοχος αυτών, δραστηριοποιούνται από την ίδρυσή τους στην επεξεργασία βάμβακος, στην εκκόκκιση αυτού, στην παραγωγή νημάτων και άλλων συναφών προϊόντων και στην εμπορία αυτών σε ιδιόκτητες εκκοκκιστικές μονάδες, με κύκλο εργασιών περί τα 60.000.000 ευρώ ετησίως, κατέχοντας την πρώτη και τρίτη θέση αντιστοίχως μεταξύ 34 ομοειδών επιχειρήσεων. Ότι η πρώτη εξ αυτών και οι ως άνω απορροφηθείσες από την δεύτερη ανώνυμες εταιρείες χρηματοδοτούνταν, για τις ανάγκες λειτουργίας των από την πρώτη εναγομένη και ήδη αναιρεσείουσα Τράπεζα, συνάπτοντας μαζί της συμβάσεις πιστώσεως με ανοικτό λογαριασμό και παρέχοντας σε αυτήν τις ανάλογες εμπράγματα εξασφαλίσεις. Ότι στα πλαίσια των πιστώσεων αυτών η εναγομένη Τράπεζα χορηγούσε κατόπιν αιτήσεώς τους, στις δύο πρώτες ενάγουσες ανώνυμες εταιρείες, εγγυητικές επιστολές ενάρξεως- καλής λειτουργίας και προκαταβολής, η προκατάθεση των οποίων στον Οργανισμό Βάμβακος, σύμφωνα με την ισχύουσα μέχρι και το έτος 2005 νομοθεσία, ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την λειτουργία των εκκοκκιστικών μονάδων, αφού διαφορετικά δεν μπορούσαν να αγοράσουν σύσπορο βαμβάκι από τους παραγωγούς και επομένως να ασκήσουν την εμπορική τους δραστηριότητα. Ότι, στα πλαίσια της δραστηριότητάς

τους, αυτές κατόρθωσαν, μέχρι τις 9-11-2005, να μειώσουν τις βραχυχρόνιες και μακροπρόθεσμες δανειακές τους υποχρεώσεις προς την εναγομένη Τράπεζα στα αναγραφόμενα στην αγωγή επιμέρους ποσά. Ότι, ενώ οι δύο ενάγουσες εταιρείες ήταν συνεπείς στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους, προς την εναγομένη Τράπεζα, όταν απευθύνθηκαν προς αυτήν δια του εκπροσώπου τους τον Ιούνιο του 2005, προκειμένου να καταρτίσουν τις αναγκαίες για την λειτουργία των εκκοκκιστηρίων συμβάσεις χορηγήσεως εγγυητικών επιστολών, όπως συνέβαινε κάθε έτος, και να προβούν στην αναδιάρθρωση των δανειακών τους υποχρεώσεων, προσφέροντας επί πλέον εξασφαλίσεις, η εναγομένη Τράπεζα περιορίσθηκε στο να αποδεχθεί το αίτημα αναδιάρθρωσεως των δανειακών υποχρεώσεών τους για ένα έτος, υπό την προϋπόθεση καταβολής του ποσού των 4.000.000 ευρώ σε πίστωση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεών τους απορρίπτοντας σιωπηρά το αίτημα χορηγήσεως των εγγυητικών επιστολών, αν και γνώριζε, ότι δια της παραλείψεως αυτής οι εκκοκκιστικές μονάδες θα ετίθεντο εκτός λειτουργίας, όπως και συνέβη. Ότι η άρνηση χορηγήσεως των εγγυητικών επιστολών, ενόψει των προαναφερθέντων, παρά την φερεγγυότητα των εναγουσών εταιρειών και μάλιστα σε περίοδο που η εκκοκκιστική περίοδος, διάρκειας μόλις 60 ημερών ετησίως, είχε αρχίσει και ήταν αδύνατη η από τις ενάγουσες εταιρείες προσφυγή σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα για την έκδοση των εγγυητικών επιστολών, που για τελευταίο έτος, λόγω μεταβολής της νομοθεσίας, ήταν απαραίτητη προϋπόθεση για την λειτουργία των εκκοκκιστικών μονάδων, πράγμα που η πρώτη εναγομένη Τράπεζα γνώριζε, με αποτέλεσμα την εκτόπιση αυτών από την αγορά, αντίκειται στα χρηστά ήθη και είναι παράνομη και καταχρηστική. Ότι από την ανωτέρω αδικοπρακτική συμπεριφορά των εναγομένων, οι ενάγουσες εταιρείες υπέστησαν τις ακόλουθες θετικές και αποθετικές ζημίες, α) ζημία ύψους 2.673.254 ευρώ υπέστη η πρώτη των εναγουσών εταιρεία, η οποία, πιστεύοντας ότι θα καταρτισθούν οι συμβάσεις παροχής εγγυητικών επιστολών και θα λειτουργήσουν τα εκκοκκιστήρια αυτής την περίοδο 2005, προέβη στην προπώληση των αναφερομένων ποσοτήτων βάμβακος στις αναφερόμενες στην αγωγή εταιρείες του εξωτερικού αντί του αναγραφόμενου στις επί μέρους συμβάσεις τιμήματος, τις οποίες θα υποχρεωθεί, να αποζημιώσει, σύμφωνα με τους διεθνώς ισχύοντες κανόνες του Διεθνούς Συνδέσμου Βάμβακος (International Cotton Association Limited) γνωστούς ως κανόνες του Λίβερπουλ, με την διαφορά του τιμήματος, που αυτές θα κληθούν να καταβάλουν σε άλλους προμηθευτές για την αγορά ίσων ποσοτήτων βάμβακος με βάση την τότε χρηματιστηριακή τιμή του προϊόντος και του τιμήματος που αυτές θα κατέβαλαν στην πρώτη ενάγουσα με βάση τις πιο πάνω πωλήσεις, εξ αιτίας της αδυναμίας αυτής να παραδώσει στις αγοράστριες εταιρείες τις προπωληθείσες από αυτήν ποσότητες βάμβακος, λόγω αδυναμίας λειτουργίας των εκκοκκιστηρίων της, διαφορά που ανέρχεται στο πιο πάνω ποσό, β) ζημία 2.163.186.63 ευρώ υπέστη η πρώτη των εναγουσών εταιρεία, η οποία, εξαιτίας της κατά τα ανωτέρω αδυναμίας λειτουργίας της, δεν είχε έσοδα και δεν μπορεί να αποπληρώσει ισόποση ληξιπρόθεσμη οφειλή της προς την ..., γ) ζημίες ύψους 1.600.000 και 1.200.000 ευρώ υπέστησαν η πρώτη και η δεύτερη των εναγουσών αντίστοιχα, οι οποίες υποβλήθηκαν σε δαπάνες ύψους 400.000 ευρώ για καθένα από τα επτά (4+3) εκκοκκιστήρια αυτών, για την διενέργεια των αναγραφόμενων στην αγωγή επί μέρους εργασιών συντηρήσεως και προετοιμασίας, ούτως ώστε αυτά να είναι έτοιμα προς λειτουργία την νέα

εκκοκκιστική περίοδο, δ) ζημίες ύψους 3.013.400 και 1.622.600 ευρώ υπέστησαν η πρώτη και δεύτερη των εναγουσών αντίστοιχα, που συνίστανται στα καθαρά τους κέρδη, μετ' αφαίρεση των δαπανών λειτουργίας των, τα οποία κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων αυτές θα αποκέρδαιναν από την πώληση των αναγραφόμενων στην αγωγή ποσοτήτων εκκοκκισμένου βάμβακος και υποπροϊόντων αυτού και τα οποία απώλεσαν εξ αιτίας της κατά τα ανωτέρω αδυναμίας λειτουργίας των εκκοκκιστηρίων τους. Ότι από την προκληθείσα από την ανωτέρω αδικοπρακτική συμπεριφορά της εναγομένης παύση της λειτουργίας των εναγουσών εταιρειών ανεκόπη η ανοδικά εξελισσόμενη πορεία τους και προσεβλήθη η φήμη και η εμπορική τους πίστη στην αγορά, με συνέπεια να υποστούν αυτές ηθική βλάβη, προς αποκατάσταση της οποίας δικαιούνται χρηματικής ικανοποίησης ύψους 25.000.000 και 20.000.000 ευρώ, αντιστοίχως. Ζητούσαν δε, κατόπιν παραδεκτού περιορισμού του αιτήματος της αγωγής να αναγνωρισθεί, ότι η εναγομένη οφείλει να τους καταβάλει τα εν λόγω ποσά προς αποκατάσταση της θετικής και αποθετικής ζημίας τους, καθώς και προς αποκατάσταση της ηθικής τους βλάβης. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η 6377/2007 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία απορρίφθηκαν τα επί μέρους αιτήματα της αγωγής, πλην εκείνου για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης, το οποίο, αφού κρίθηκε νόμιμο στη συνέχεια έγινε εν μέρει δεκτό ως κατ' ουσίαν βάσιμο και αναγνωρίστηκε, ότι η εναγομένη- αναιρεσείουσα είναι υποχρεωμένη να καταβάλει, προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης των εναγουσών στην πρώτη το ποσό των 1.000.000 ευρώ και στη δεύτερη το ποσό των 750.000 ευρώ. Κατά της αποφάσεως αυτής άσκησε έφεση η αναιρεσείουσα. Το Εφετείο Αθηνών, με την προσβαλλόμενη υπ' αρ. 1090/2010 απόφασή του, απέρριψε κατ' ουσίαν την έφεση επικυρώνοντας την πρωτοβάθμια απόφαση, ως προς το κεφάλαιο της αποκατάστασης της ηθικής βλάβης, δεχόμενο ότι η συμπεριφορά της αναιρεσείουσας ως προς την μη χορήγηση των εγγυητικών επιστολών που αναφέρονται στην αγωγή προς τις αναιρεσίβλητες, χωρίς εύλογη αιτία, συνιστά συμπεριφορά που αντίκειται στα χρηστά ήθη έναντι των αναιρεσιβλήτων. Αυτή άλλωστε είναι και η μόνη αδικοπρακτική συμπεριφορά της αναιρεσείουσας σύμφωνα με τις παραδοχές της προσβαλλόμενης. Κατά της αποφάσεως αυτής, η εκκαλούσα-εναγομένη Τράπεζα άσκησε την προμνησθείσα αίτηση αναιρέσεως και πρόσθετους λόγους. Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η 1942/2013 απόφαση του Α2 Τμήματος του Αρείου Πάγου, με την οποία απορρίφθηκαν, ομόφωνα, όλοι οι λόγοι του κύριου και πρόσθετου δικογράφου, πλην του 4ου πρόσθετου λόγου, που κατά πλειοψηφία κρίθηκε απορριπτός και παραπέμφθηκε στην τακτική ολομέλεια, διότι η απόφαση ελήφθη με πλειοψηφία μιας ψήφου. Με το λόγο αυτό προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η εκ του άρθρου 559 αρ. 1 ΚΠολΔ πλημμέλεια και υποστηρίζεται, ότι με την αναγνώριση υποχρέωσης της αναιρεσείουσας σε καταβολή των ως άνω ποσών ως χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης, το ουσιαστικό δικαστήριο υπερέβη τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας, παραβιάζοντας έτσι την αρχή της αναλογικότητας. Επί του λόγου αυτού τρία μέλη της συνθέσεως είχαν την άποψη, ότι είναι απαράδεκτος, αφού υπό την επίκληση της παραβιάσεως των ουσιαστικών διατάξεων των άρθρων 197, 919 και 932 ΑΚ, προσβάλλεται η αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, σχετικά με τον προσδιορισμό του ύψους της χρηματικής ικανοποίησης. Κατά την άποψη όμως, δυο μελών του δικαστηρίου, ο λόγος αυτός

είναι νομικώς βάσιμος και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, με βάση τα προκύπτοντα από την προσβαλλόμενη απόφαση και επικαλούμενα από την αναιρεσείουσα πραγματικά περιστατικά και ειδικότερα πρέπει να εξετασθεί, αν τα περιστατικά αυτά τελούν σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς την έννομη συνέπεια που απαγγέλθηκε με την απόφαση. Ειδικότερα η άποψη της μειοψηφίας έχει ως εξής: "... σύμφωνα με γενικότερη δικαιοσύνη παραδοχή, η δικαστική απόφαση και η ατομική διοικητική πράξη δεν έχουν ποιοτική, αλλά μόνον ποσοτική διαφορά από τους κανόνες του εξ αντικειμένου δικαίου, τελούν δε προς αυτό σε σχέση ειδικού προς γενικό, υπό την έννοια ότι ο μιν γενικός κανόνας ορίζει αφηρημένα την έννομη συνέπεια κάθε περιπτώσεως που εμπίπτει στο πραγματικό, μία δε εξ αυτών είναι και η συγκεκριμένη περίπτωση, της οποίας επιλαμβάνεται το δικαστήριο ή το διοικητικό όργανο, έτσι δε, κατά νομικό πλάσμα, το δικαστήριο και η διοίκηση αποδίδουν και υλοποιούν σε κάθε επιμέρους υπόθεση τη βούληση του νομοθέτη και κατά τεκμήριο ενεργούν, όπως θα έπραττε ο ίδιος ο νομοθέτης, εάν ήταν πρακτικώς εφικτό να επιλαμβάνεται κάθε θέματος. Εκ τούτων και σε συνδυασμό προς την όλη δομή του ισχύοντος Συντάγματος και ιδίως προς τα άρθρα 2§1, 5§ 1 και 25 αυτού συνάγεται, ως γενική νομική αρχή, και δη αυξημένης τυπικής ισχύος, ότι η έννομη συνέπεια, η οποία είτε προβλέπεται από τον κοινό νομοθέτη ή abstracto, είτε απαγγέλλεται σε συγκεκριμένη περίπτωση από δικαστικό ή διοικητικό όργανο, πρέπει να τελεί σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς το πραγματικό του οικείου κανόνα δικαίου, ήτοι να μην υπερβαίνει τα ακραία, ανεκτά όρια, κατά τα δεδομένα της κοινής πείρας και κατά την κοινή περί δικαίου συνείδηση σε ορισμένο τόπο και χρόνο. Υπό την αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία η αρχή της αναλογικότητας αφορά και δεσμεύει μόνο τον κοινό νομοθέτη, και όχι τον εφαρμοστή του δικαίου, θα οδηγούσε στο άτοπο: να αποδίδεται στον συνταγματικό νομοθέτη η βούληση να επιβάλλει διαφορετικούς κανόνες και περιορισμούς σε λειτουργικές όμοιες - κατά τα εκτεθέντα - εξουσίες, και μάλιστα να θέτει εντονότερο περιορισμό στον κοινό νομοθέτη από τον εφαρμοστή του νόμου, πράγμα αντίθετο προς την αρχή της ενότητας της έννομης τάξης και τον ενιαίο χαρακτήρα της κρατικής οντότητας".

Περαιτέρω, επί παρεμφερούς θέματος εκδόθηκε η 9/2015 απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας του Δικαστηρίου τούτου, η οποία κατά πλειοψηφία ως προς το στοιχείο του "ευλόγου" της χρηματικής ικανοποιήσεως και την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, αποφάσισε ούτω: "...Με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρηση του με το από 6/17-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, ορίζεται ότι "οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Με την νέα αυτή διάταξη ο αναθεωρητικός νομοθέτης επέλεξε να κατοχυρώσει ρητά, από το όλο σύστημα των εγγυήσεων για τα επιτρεπτά όρια των επιβαλλόμενων στα ατομικά δικαιώματα νομοθετικών περιορισμών, την εγγύηση εκείνη που είναι γνωστή ως αρχή της αναλογικότητας. Απέκτησε έτσι ρητή συνταγματική υφή η αρχή αυτή, η οποία, ωστόσο, και προηγουμένως αναγνωριζόταν ως αρχή συνταγματικής ισχύος, που απορρέει από την ίδια την έννοια του κράτους δικαίου, αλλά και από την ουσία των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων, τα οποία, ως έκφραση της γενικότερης ελευθερίας του ατόμου, δεν πρέπει να περιορίζονται από την

κρατική εξουσία περισσότερο από όσο είναι αναγκαίο για την προστασία των δημόσιων συμφερόντων. Η αρχή αυτή, υπό την έννοια του τηρητέου μέτρου της εύλογης αντιστάθμισης προσφοράς και οφέλους, που αποτελεί όπως προαναφέρθηκε κανόνα συνταγματικής βαθμίδας, επενεργεί σε κάθε είδους κρατική δραστηριότητα, καθώς και όταν πρόκειται για αντικρουόμενα συμφέροντα στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου, αφού η έκταση της αρχής αυτής δεν περιορίζεται μόνο σε ορισμένες περιοχές του δικαίου, αλλά, όπως προαναφέρθηκε, και πριν από την ρητή συνταγματική της κατοχύρωση, διέτρεχε το σύνολο της έννομης τάξης και συνεπώς πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία και εφαρμογή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου. Άλλωστε, με ρητή διατύπωση στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος η θεσπιζόμενη από αυτήν προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου ως ατόμου ισχύει και "στις σχέσεις των ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζει", και οριοθετείται έτσι η υποχρέωση και των αρμοδίων δικαιοδοτικών οργάνων, όταν επιλαμβάνονται της επίλυσης ιδιωτικών διαφορών, να τις επιλύουν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στα αντιτιθέμενα συμφέροντα, με παράλληλη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα πρέπει, τα λαμβανόμενα μέτρα και οι έννομες συνέπειες, να είναι πρόσφορα (κατάλληλα) για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, αναγκαία, υπό την έννοια να συνιστούν μέτρο, το οποίο σε σχέση με άλλα δυνάμενα να ληφθούν μέτρα να επάγεται τον ελάχιστο δυνατό περιορισμό για τον διάδικο σε βάρος του οποίου απαγγέλλονται, και αναλογικά υπό στενή έννοια, δηλαδή να τελούν σε ανεκτή σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, προκειμένου η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν. Ενόψει τούτων, δεν καταλείπεται αμφιβολία ότι η ως άνω συνταγματική διάταξη, έστω και αν ρητά δεν αναφέρεται σ' αυτήν, απευθύνεται και στον δικαστή, όσον αφορά τις σχέσεις των διαδίκων, καθιερώνοντας αυτήν ως δεσμευτική δικαϊκή αρχή, όπως και άλλες τέτοιες αρχές που διατρέχουν το δίκαιο και είναι δεσμευτικές (αρχή του σεβασμού της αξίας του ανθρώπου, αρχή της δίκαιης δίκης κλπ). Εξάλλου, η αρχή αυτή, ως διάχυτη στην έννομη τάξη, υπερβαίνει τα όρια της ρητής συνταγματικής κατοχύρωσης της, με την οποία πάντως αναδείχθηκε η σημασία της ως βασικής εγγύησης για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, οφείλει δε ο δικαστής κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής νομοθεσίας, που άπτονται των δικαιωμάτων αυτών να προστρέχει στο κρίσιμο για την όλη έννομη τάξη περιεχόμενο της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας, που όπως αναφέρθηκε απορρέει από την αρχή της ισότητας και την αρχή του κράτους δικαίου. Αποτελεί την αντίστροφη μορφή της απαγόρευσης της κατάχρησης δικαιώματος, όταν το ασκούμενο δικαίωμα υπερβαίνει τα ακραία όρια που θέτουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη, καθώς και ο οικονομικός και κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος. Στην περίπτωση δε υπέρβασης της αρχής της αναλογικότητας πρόκειται για δυσαναλογία μέσου προς το σκοπό, δηλ. το ασκούμενο δικαίωμα έχει απολέσει την αναλογία του προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και συνακόλουθα η άσκηση του είναι απαγορευμένη. Επομένως, όπως και η κατάχρηση δικαιώματος, που αποτελεί απαγορευτικό κανόνα, και οριοθετεί αρνητικά την άσκηση των δικαιωμάτων, έτσι και η αρχή της αναλογικότητας αποτελεί κανόνα δικαίου (γενική νομική αρχή), η οποία προσδιορίζει την τελολογική λειτουργία των πάσης φύσεως δικαιωμάτων και του ιδιωτικού δικαίου. Από τα ως άνω συνάγεται, ως γενική νομική αρχή, ότι η έννομη συνέπεια που είτε προβλέπεται από κανόνα

δικαίου κατώτερης τυπικής ισχύος από εκείνες του Συντάγματος, είτε απαγγέλλεται από δικαστικό ή διοικητικό όργανο, πρέπει να τελεί, σε σχέση ανεκτής αναλογίας προς το αντίστοιχο πραγματικό, δηλ. να μην υπερβαίνει τα όρια όπως διαγράφονται από τα δεδομένα της κοινής πείρας και της κοινής περί δικαίου συνείδησης σε ορισμένο τόπο και χρόνο, όπως αποτυπώνονται με την συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Η κρίση δηλαδή του ουσιαστικού δικαστηρίου πρέπει να μην παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, ούτε να υπερβαίνει τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας, που αποτελεί, γενική αρχή του δικαίου και μέσο ελέγχου της κρίσης του δικαστηρίου, χωρίς να υπάγεται στην έννοια της αναλογικότητας. Ενόψει αυτών, αν διαπιστώνεται παραβίαση της προβλεπόμενης από το άρθρο 25 παρ. 1 αρχής της αναλογικότητας, αλλά και όταν διαπιστώνεται υπέρβαση, από το δικαστήριο της ουσίας, των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας, ελέγχονται ως πλημμέλειες, του άρθρου 559 αρ. 1 και 19 ΚΠολΔ.....

Επομένως, από το άρθρο 932 ΑΚ, συνάγεται ότι στο άρθρο αυτό δεν εξειδικεύονται τα κριτήρια με βάση τα οποία το δικαστήριο θα καθορίσει το ποσό της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης, που θα επιδικάσει για ηθική βλάβη στον συγκεκριμένο παθόντα, αλλά αφήνει στο δικαστή την εκτίμηση των ειδικών συνθηκών κάθε περίπτωσης, με βάση κριτήρια που η νομολογία ήδη έχει διαμορφώσει κατά την κοινή πείρα και λογική και τα οποία κυρίως είναι το είδος της προσβολής, η έκταση της βλάβης, οι συνθήκες τέλεσης της αδικοπραξίας, η βαρύτητα του πταίσματος του υποχρέου, το τυχόν συντρέχον πταίσμα του δικαιούχου και η κοινωνική και οικονομική κατάσταση των μερών. Κατά το ίδιο δε άρθρο, η εύλογη χρηματική ικανοποίηση, ελεγχόμενη για ευθεία ή εκ πλαγίου παράβαση της εν λόγω διατάξεως κατά την εξειδίκευσή της με κριτήρια αντικειμενικά, αντλούμενα από το σκοπό του κανόνα δικαίου, στον οποίον περιέχεται, υπόκειται στον αυτό έλεγχο, με έμμεση εφαρμογή και η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 παρ. του Συντάγματος.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα διαδικαστικά έγγραφα, τα οποία παραδεκτως επισκοπούνται από τον Άρειο Πάγο (ΚΠολΔ 561 § 2), με την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο δέχθηκε μεταξύ άλλων τα ακόλουθα, που ενδιαφέρουν τον παραπεμφθέντα λόγο: "...Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που με την εκκαλουμένη απόφαση του αφενός μεν έκρινε ότι θεμελιώνεται αξίωση των δύο πρώτων εναγουσών εταιρειών προς καταβολή χρηματικής ικανοποίησης για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης αυτών κατά της πρώτης εναγομένης Τράπεζας από την περιγραφείσα αδικοπρακτική συμπεριφορά της τελευταίας, αφετέρου δε προσδιόρισε το ποσό αυτής σε 1.000.000 Ε 750.000 ευρώ για την πρώτη και δεύτερη των εναγουσών αντιστοίχως και απέρριψε ως αβάσιμη κατ' ουσία την αγωγή ως προς τον δεύτερο των εναγομένων, ορθώς εκτίμησε τις αποδείξεις...".

Με βάση τις παραδοχές αυτές έκρινε το Εφετείο ότι τα ανωτέρω επιδικασθέντα πρωτοβαθμίως ποσά είναι εύλογα στην κρινόμενη υπόθεση. Ειδικότερα, το Εφετείο δέχθηκε ότι "... η ως άνω συμπεριφορά της πρώτης εναγομένης (νυν αναιρεσείουσα), ήτοι η χωρίς εύλογη αιτία παράλειψη της να χορηγήσει τις απαιτούμενες για την λειτουργία των εκκοκκιστηρίων των εναγουσών εταιρειών εγγυητικές επιστολές, με το να μην αποφανθεί σχετικά με την με αριθμό 501/29-9-2005 απόφαση του αρμόδιου οργάνου, συνιστά συμπεριφορά που αντίκειται στα χρηστά ήθη, διότι

είναι αντιφατικό κι όχι αναμενόμενο εκ μέρους πιστωτικού ιδρύματος, ενώ επιλέγει να αναδιαρθρώσει τους όρους του βραχυπροθέσμου δανεισμού πελάτη του, παρέχοντας περαιτέρω προθεσμία εξοφλήσεως, ταυτόχρονα να του στερεί την δυνατότητα λειτουργίας και συνακόλουθα αποπληρωμής των χρεών του ...". Με την κρίση του όμως αυτή το Εφετείο και την χρηματική ικανοποίηση που δέχθηκε ως ευλόγως επιδικασθείσα από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, κατά την έννοια του άρθρου 932 ΑΚ, δεν ερμήνευσε και δεν εφάρμοσε ορθά την διάταξη αυτή με κριτήρια αντικειμενικά, αντλούμενα από το σκοπό του κανόνα δικαίου στον οποίο περιέχεται και στα οποία υπόκειται, με έμμεση εφαρμογή και η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 25 Συντάγματος και με τα ποσά που επιδίκασε ως εύλογη χρηματική ικανοποίηση των αναιρεσιβλήτων, παραβίασε τις προαναφερθείσες διατάξεις περί αναλογικότητας, και υπερέβη τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας. Τούτο δε διότι ενώ δέχθηκε ότι ουδεμία θετική ή αποθετική ζημία ή διαφυγόν κέρδος υπέστησαν οι αναιρεσιβλήτες, από την συμπεριφορά της αναιρεσείουσας και απέρριψε όλα τα σχετικά κονδύλια επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση, αλλά δέχθηκε μόνο ότι, με την παραπάνω περιγραφείσα συμπεριφορά της αναιρεσείουσας που ήταν παράνομη και υπαίτια, ήτοι, "... προσβλήθηκε η φήμη και η εμπορική τους πίστη στην αγορά, λαμβάνοντας υπόψη της κυρίαρχης θέσεως των στην εμπορία βάμβακος και του αντικτύπου που προκλήθηκε στον χώρο αυτό από την αιφνίδια διακοπή της επιχειρηματικής των δραστηριότητας, με συνέπεια να υποστούν αυτές ηθική βλάβη...", χωρίς και τον προσδιορισμό άλλων εκ των ανωτέρω αναφερθέντων αντικειμενικών κριτηρίων, που να προσδιορίζουν την βαρύτητα και το μέγεθος της ηθικής αυτής βλάβης, δεδομένου, μάλιστα ότι, με την προσβαλλόμενη απόφασή του απέρριψε όλα τα κονδύλια, που αναφέρονταν στις ζημίες τις οποίες οι ενάγουσες - νυν αναιρεσιβλήτες εταιρείες επικαλούνταν ότι είχαν υποστεί από την περιγραφόμενη στην αγωγή τους αδικοπρακτική συμπεριφορά της εναγομένης - νυν αναιρεσείουσας Τράπεζας, ορισμένα μεν κονδύλια ως αόριστα και άλλα ως αβάσιμα κατ' ουσία, καθώς και ότι σύμφωνα επίσης, με τις παραδοχές της προσβαλλομένης απόφασης, η φερεγγυότητα και κατά λογική συνέπεια και η φήμη των εναγουσών εταιρειών, κατά τον κρίσιμο χρόνο ήταν πολύ μειωμένη, λόγω των μεγάλων χρεών που τις επιβάρυναν. Έτσι επικύρωσε τα ποσά που είχε επιδικάσει η εκκαλούμενη, ήτοι 1.000.000 και 750.000 ευρώ αντίστοιχα στις αναιρεσιβλήτες, ποσά που όπως και παραπάνω λέχθηκε υπερβαίνουν τα ακραία όρια της αναλογικότητας και της διακριτικής ευχέρειας τούτου (Εφετείου) και που έπρεπε να λάβει υπόψη του το Εφετείο, ήτοι μεταξύ της ζημίας και της βαρύτητας της ηθικής βλάβης που υπέστησαν (οι αναιρεσιβλήτες) και των επιδικασθέντων ποσών προς αποκατάσταση αυτής.

Ένας μέλος του Δικαστηρίου όμως, και ειδικότερα η Αντιπρόεδρος Ευφημία Λαμπροπούλου έχει τη γνώμη ότι :

Κατά το άρθρο 932 εδ. α Α.Κ. σε περίπτωση αδικοπραξίας το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι με αυτήν παρέχεται στο δικαστήριο η δυνητική ευχέρεια, ύστερα από εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που οι διάδικοι θέτουν υπόψη του (όπως του βαθμού του πταίσματος του υπόχρεου, του είδους της προσβολής, της περιουσιακής και κοινωνικής καταστάσεως των μερών) και με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής, να επιδικάσει

χρηματική ικανοποίηση αν κρίνει ότι επήλθε στον αδικηθέντα ηθική βλάβη, να καθορίσει δε συγχρόνως και το ποσό αυτής που θεωρεί εύλογο. Ο προσδιορισμός του ποσού της εύλογης χρηματικής ικανοποίησης αφέθηκε στην ελεύθερη εκτίμηση του δικαστηρίου, η σχετική κρίση του οποίου δεν υπόκειται στον αναιρετικό έλεγχο, αφού σχηματίζεται από την εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων (άρθρο 561 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ.), χωρίς υπαγωγή του πορίσματος σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάρχει εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου είτε ευθέως είτε εκ πλαγίου για έλλειψη νόμιμης βάσεως. Εξ άλλου με το άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του έτους 2001, τίθεται ο κανόνας ότι οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν στα ατομικά δικαιώματα πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού, και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας. Η διάταξη αυτή απευθύνεται στο νομοθέτη και όχι στο δικαστή. Στην προκειμένη περίπτωση με τον παραπεμφθέντα ενώπιον του παρόντος δικαστηρίου τέταρτο πρόσθετο λόγο αναιρέσεως η αναιρεσείουσα αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την αναιρετική πλημμέλεια του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α Κ.Πολ.Δ. και συγκεκριμένα ότι παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 932, 919 και 197 Α.Κ. με την επιδίκαση υπέρ των αναιρεσιβλήτων ιδιαιτέρως υψηλού ποσού χρηματικής ικανοποίησης, το οποίο, όπως κατά λέξη αναφέρεται στο λόγο αυτό, "υπερβαίνει ακόμη και το θετικό διαφέρον και δη σε επίπεδο ομίλου και όχι μόνο των δύο εναγουσών εταιρειών". Ο ανωτέρω αναιρετικός λόγος είναι απαράδεκτος διότι με αυτόν, υπό την κατ' επίφαση επίκληση του άρθρου 559 αριθ. 1 εδ. α Κ.Πολ.Δ., πλήττεται η αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του εφετείου σχετικά με τον προσδιορισμό του ύψους της επιδικαστέας υπέρ των αναιρεσιβλήτων χρηματικής ικανοποίησης. Δεν μπορεί δε να εκτιμηθεί ότι με αυτόν αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση παραβίαση της καθιερούμενης με το άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ του Συντάγματος αρχής της αναλογικότητας, της οποίας δεν γίνεται ούτε έμμεση μνεία. Αλλά και αν ήθελε εκτιμηθεί ότι με αυτόν αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση παραβίαση της τελευταίας αυτής συνταγματικής διατάξεως, ο ανωτέρω λόγος αναιρέσεως θα ήταν ωσαύτως απαράδεκτος, αφού η διάταξη αυτή απευθύνεται στο νομοθέτη και όχι στο δικαστή.

Επομένως, ο παραπεμφθείς τέταρτος λόγος του δικογράφου των από 5-10-2012 προσθέτων λόγων αναίρεσης, από το άρθρο 559 αριθμ. 1 ΚΠολΔ, στην Πλήρη Ολομέλεια με την υπ' αριθμ. 1/2015 απόφαση της Β' Σύνοψης Τακτικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός κατά πλειοψηφία. Ακολούθως δε, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, στην έκταση που καθορίζεται από το λόγο αναιρέσεως, ο οποίος κρίθηκε βάσιμος και έγινε δεκτός. Κατόπιν αυτού, πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση ενώπιον του ιδίου δικαστηρίου, του οποίου η συγκρότηση από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως, είναι εφικτή (ΚΠολΔ 580 παρ.3).

Τέλος, λόγω της ιδιαίτερης δυσχέρειας ως προς την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων που αναφέρονται στο σκεπτικό, πρέπει να συμψηφισθούν στο σύνολο τους μεταξύ των διαδίκων τα δικαστικά έξοδα (ΚΠολΔ 179).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την 1090/2010 απόφαση του Εφετείου Αθηνών.

Παραπέμπει την υπόθεση στο ίδιο δικαστήριο, του οποίου η συγκρότηση από άλλους δικαστές είναι εφικτή.

Συμψηφίζει μεταξύ των διαδίκων τα δικαστικά έξοδα για την αναιρετική δίκη.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, την 16η Μαρτίου 2017.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 29 Ιουνίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ